

Rafael Jensen går igenom intressant och givande litteratur som kanske kan vara något för mörka höstkvällar eller något att önska i julklapp.

EFTER ATT HA kommit ner från sin bestigning av Everest 1991, sade Lasse Cronlund "Vi klarade det". Lasse hade gått en annan variant i toppartiet än Mingma, Gyal Bu och Ola (Ola fick vända innan toppen) understödd av Lars-Ove Lindblad per walkietalkie från ABC. Svenska Mount Everestexpeditionen 1991 hade klarat att nå toppen via Japanese/Hornbeincouloiren, en av bergets fem svåraste turer.

OMGIVNINGEN ÄR OFTA mer bekymrad, än man själv är i utmattade situationer. Ur K2 sunset (UTE-magasinet oktober 1993): "Jag lyckades krypa in i C3 av egen kraft, men sjönk där in i omhändertagandet från Jerker och andra hjälpsamma människor. Somnade med en halv kaffekopp i handen. Drack några gånger ur pissflaskan innan jag upptäckte misstaget Under ovädret ner till framskjutna baslägret säkrades jag hela tiden av en britt. Jag var som en nybörjare på kurs, men det gav jag fullkomligt fan i."

FÖRUTOM ATT TALA om den tyska expeditionens hjälpsamhet och särdeles Anatoli Bukreevs fantastiska gest att låta oss låna sin sovsäck i C4 (Bergsport nr 85 sid 31, artikeln 3 år - 7 tragedier), hade det varit fair att även notera, att Jerker Fredholm och Sten-Göran Lindblad, eller Anatoli Bukreev och Andrew Lock med sannolikhet hade kunnat få ner mig levande.

Men "situationens hierarki" och briternas kapacitet i sin expeditions uppbyggnadsfas samt Roger Paynes guidestatus (Vic Saunders var aspirerande vid denna tidpunkt) gjorde, att de naturligt avlastade andra.

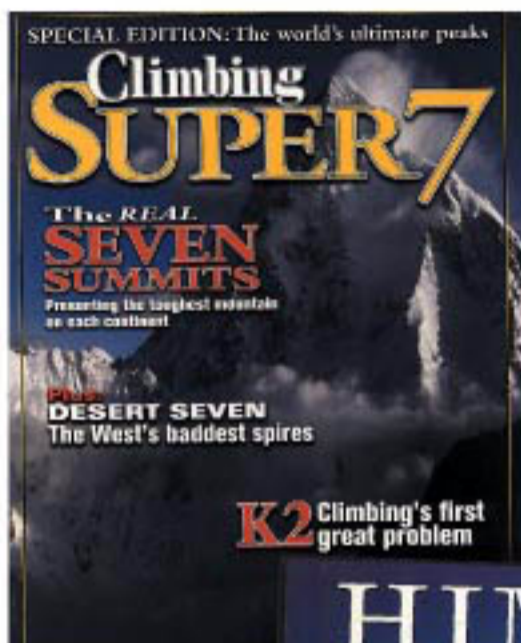
Julie-Ann Clyma tröstade och skojade i C3 om nya fotspår i sanden efter frostskaador. Till ABC drog Magnus mig de sista 200 metrarna, och där fick jag ordinerat syrgas i tio minuter.

Följande dag var katalanernas mobila bär en komfortabel transport på sträckan mellan isfallet och BC.

Hade jag varit fyra år, hade jag uttryckt mig så här: "Jag klarade det".

DEN KULTUR MAN tillhör och representerar, är frukten av egna upplevelser, andras berättelser samt intryck ifrån litteratur, film och media.

Kultur- och expeditions litteratur
AMERIKANSKA CLIMBING har kommit med

en SPECIAL EDITION: The world's ultimate peaks
Climbing Super 7

Omåttlig inspiration. Och möjligen som sådan en väg i utvecklingen för svensk expeditions-klättring. Försök få tag i den!

"SUPER 7" ÄR: Kichatna Spire (Nordamerika), Torre Egger (Sydamerika), Rakekniven (Antarktis - OBS att Gordon Wiltsie ej utesluter Ulvetanna och Rondspiret som lika svåra), Shkhara (Europa), Mount Kenya (Afrika), Mount Cook (Austral-asien) och K2 (Asien).

Vill man "bagga" alla dessa sju, får man försöka kombinera förmågan klättra 8'or, WI 7, A4 och gå bra på över 8500. Spar hälsan och finn inspiration till delmoment.

För varje kontinent finns ett personporträtt på betydande aktörer, självfallet är Wojtek Kurtyka (Gasherbrum IV's västvägg tillsammans med Schauer 1985) med.

Tidningar som ovan sammanfattar utvecklingen eller delar av den innan böckerna hinner ikapp. Självfallet ger en bok ofta möjlighet ta in ett bredare perspektiv, vilket reviderar en del uppfattningar ibland.

Expeditions- och Himalayaklättring under senare årtionden:

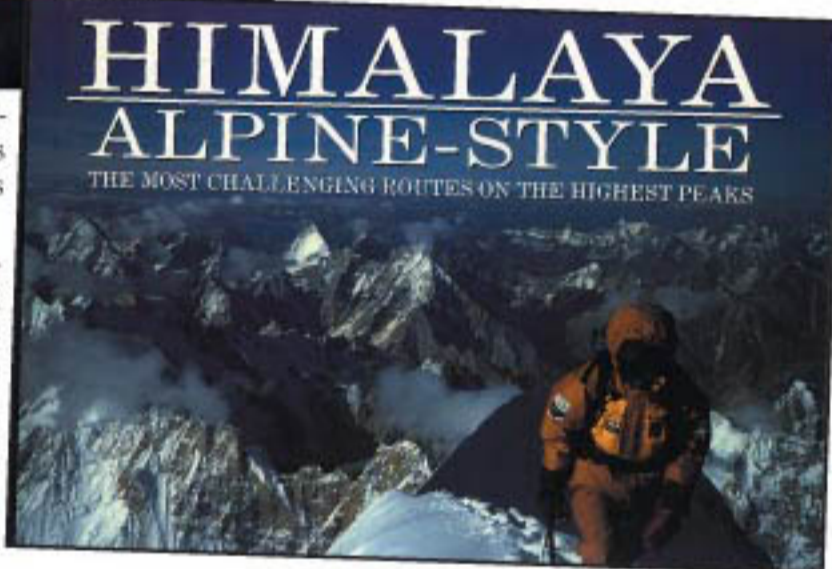
Andy Fanshawe & Stephen Venables:
Himalaya Alpine-style
Alpina bestigningar av Himalayaberg. Obs.

att inte alla bestigningar är fullt ut alpina.

Till exempel fixade Mick Fowler och Vic Saunders två replängder, innan de klättrade resten av "The golden pillar of Spantik". Bokens undertitel "The most challenging routes on the highest peaks" är ej heller fullt korrekt, t.ex. är "Kinschofer" med från Nanga Parbat. Venables skriver bl.a. på skyddsomslaget: "Each carefully chosen route is a superb objective in its own right. Each has been climbed in alpine -style, or at least by a small team using only the minimum of fixed rope."

ISBN 0 340 64931 3

Hodder & Stoughton

Reinhold Messner:

Free Spirit: a climber's life

Omtalad i i Bergsport 112 sid 28. En förbaskat bra bok.

ISBN 0-340-42900-3

Hodder & Stoughton (1991)

Jerzy Kukuczka:

My vertical world

En bok om fantastiska bedrifter i Himalaya. Och de uppoffringar polska klättrare fick utstå för att komma iväg, och skillnaden i likvida medel. Mycket givande att läsa.

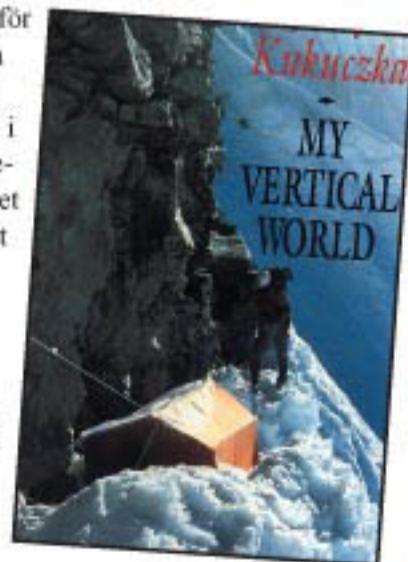
ISBN 0-

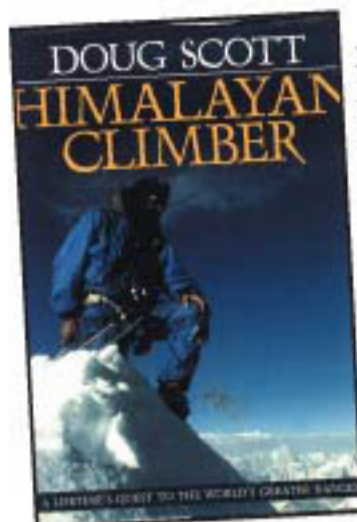
340-

53485-0

Hodder &

Stoughton

Doug Scott
Himalayan Climber
A lifetime's quest to the world's greater ranges. Mycket fin bok med berättelser om klättring i olika miljöer med många bilder. För

sin tid är många av Scotts prestationer superior. En bok man ofta återvänder till = dammfri.

ISBN 0-906371-93-7

Diadem Books.

Sammanställd a Geoff Birtles & Alan Rouse:

A mountaineer's life

Bonington, Carrington, Hall, Nunn, Scott med flera har skrivit ett kapitel om en av de personer, vilka var med och utvecklade brittisk (Himalaya-) klättring.

ISBN 0 04 440075 6

Ivar Erik Tollefsen:

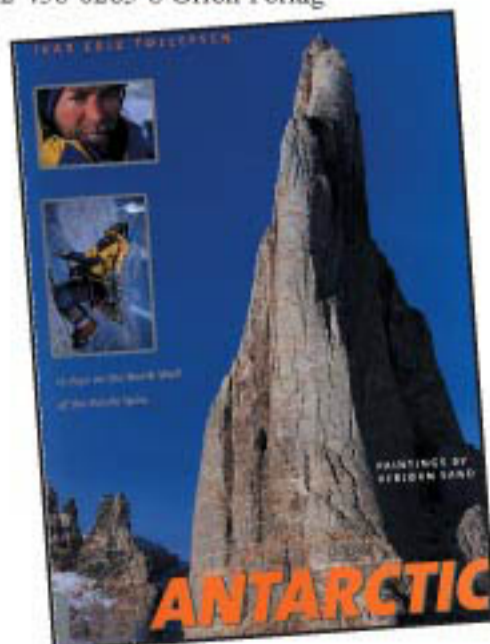
Dronning Maud Land ANTARKTIS (1994). Förutom berättelsen om förstabestigningarna av Jökulkyrkja/ Kong Olavs fjell och Ulvetanna (jämför Climbing Super 7 sid 42-48) är detta en vackert illustrerad expeditionsbok med skidåkning och mera. Snygg!

Hjemmet Mortensens Bokforlag

Ivar Erik Tollefsen:

ANTARCTICA The Ronde Spire (1996-97). Förstabestigningen av Rondespiret (jämför Climbing Super7 sid 42-48). Prätig flott bok på soffbordet!

82-458-0263-8 Orion Forlag

Peter Boardman / Joe Tasker: **The**

Boardman

Tasker

Omnibus

Savage

Arena

(Tasker),

The shining

mountain

(Boardman),

Sacred

summits

(Boardman)

och Everest

the cruel

way (Tasker)

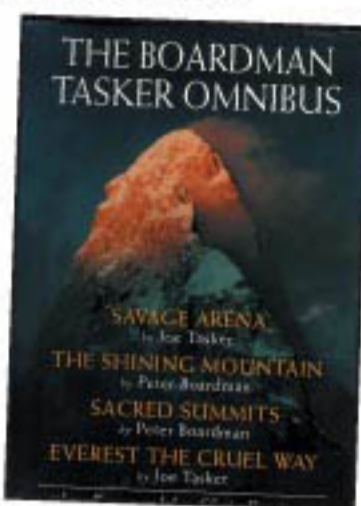
samlade i en volym. Var för sig intressanta.

"The shining mountain" var min första

Himalayaupplevelse och är en av de största litterära hittills.

ISBN 0 340 63 501 0

Hodder & Stoughton

Utvecklande för sin tid:

Svenska Himalaya Expeditionen 1981

ANNAPURNA - den långa vägen

Beskriver ett av fyra svenska nytursförsök på 8000-meters berg. Var underlag för artikel i Bergsport nr. 107 sid 40.

Mycket bra föreningsarbete innan datorernas tid att få till denna bok!

Svenska Himalaya Expeditionen -81

Kurt Diemberger:

Summits and secrets

En bok av egen karaktär.

Mycket upplevelser från Diembergers stora år. Han skriver om Herbert Tichy sid 231: "That's the man who said to me, when I went off to climb Dhaulagiri: "Come back safe. But even if you don't, I wish you joy!"'"0-340-32427-9

Hodder & Stoughton (1971)

Max Eiselin: **Dhaulagiri besejret**

Om förstabestigningen av det ganska svåra Dhaulagiri (här 8 222 m). Intressanta logistikproblem med flygtransporterna bland annat.

Fremad (Köbenhavn)

John Hunt:

Erövringen av Mount Everest

Första kapitlet: Perspektiv, är en mycket bra inledning. Boken är och kan därmed ses som en del av en tidsanda.

Norstedts

Arne Næss:

Opp stupet - Til Østtoppen av Tirich Mir

En fin bok. Bara Næss trivseldefinition är

värd boken: Trivsel = kvadraten av glöd delat med kropps- och andesmärtor.

Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1964

Huvudsakligt om Mt. Everest:

G. Weston De Walt & Anatoli Boukreev:

Anatoli Boukreev - Head Everest Expedition Guide

- Tragic Ambitions on Everest. (1996).

Anatoli Boukreev -

Head Everest Expedition Guide (1996)

nådde på 21 av 21 expeditioner toppen av

åttatusenmetersberg. På det 22:a försöket -

första att bestiga Annapurna vintertid -

omkom han. Boken är också ett genmäle på

Krakauer's "Into thin Air" och lika läsvärd.

Håller sig till väsentligheter på Everest

1996.0-312-96533-8

St. Martins Mass Market Paper

David Breashears: **High Exposure: An**

enduring passion for Everest and unforgiving

places. Utdrag finns i Bergsport 114

sid 54-55. Mycket läsvärd bok.

ISBN 0-684-85361-2 Touchstone

John Krakauer

Into Thin Air

Bok om Everest 1996 med brett perspektiv.

Broughton Coburn:

Everest Mountain without mercy.

Bok om främst IMAX-expeditionen 1996

och dess arbete. Flotta uppslag och infor-

mativ i till exempel syrgas- och guidnings-

frågor. Kopior av några sidor bifogade SKF

Styrelseprotokoll 2001-01-20. 0-7922-

7014-2

National Geographic Society

Calle Froste:

Drömmen om Mount Everest

Recenserat i BS NR 1, 1992 sid 42-43.

En rimlig bok.

Johan Lagerström:

Everest - den hårda vägen.

Recenserad i BS NR 1, 1992 sid 43. En

ganska korrekt bok med någon obalans i

personskildringarna. OBS att Loretan och

Troillet 1986 hade enklare (och farligare!)

post-monsun förhållande för sin rekord-

snabba alpinbestigning.91-582-1862-9

Legenda

Klavs Becker-Larsen:

Everest - Udfordringen.

Recenserad i BS NR 1, 1992 sid 43 & 46.

Fin.ISBN 89537 13 0

Forlaget Amanda.

RAFAEL JENSEN